

L'OPINIÓ

Any V-Número 348
Preu: 10 cèntims • BARCELONA • Divendres, 15 de juliol de 1932

Els republicans que, dient-se autonomistes s'oposen a l'autonomia de Catalunya, neguen llur republicanisme amb les seves obres

CATALUNYA NO VOL ESSER UNA COLONIA, I NO HO SERA

Una autonomia que el Govern de Madrid pogués suspendre a cada pas no seria un règim de llibertat, sinó una nova forma d'esclavitud.-Els delegats del Poder central sempre han entrebancat la vida pública - política i econòmica - de Catalunya.-Catalunya no tolerarà comissaris colonials

DAVANT D'UN DEBAT POLITIC?

Abans d'ahir era aprovat a la Cambra, l'article cinquè de l'Estatut de Catalunya.

Aquest article, en el seu apartat onzè, es refereix a aviació civil i a radiodifusió, activitats que nosaltres propugnàvem, naturalment, que fossin de la competència de la Generalitat de Catalunya executivament, si en matèria legislativa acceptàvem la competència de la República per tractar-se de coses que han de desenrotllar-se, segons normes, no ja d'Estat o de Nació sinó dictades amb un criteri internacional.

Es evident que l'aviació civil és una activitat sobre la qual tot país autònom ha de tenir plena autoritat, i no és admissible, sota cap concepte, que l'Estat general l'intervingui, perquè aquesta intervenció no seria explicable sinó obeint una simple voluntat coactiva, per a minimitzar, sense cap raó ni objectiu, l'autonomia reconeguda.

Es evident, també, que la radiodifusió, arma formidable avui dels pobles, arma, sobretot, de cultura, també ha d'estar absolutament en poder del país autònom, perquè tota intervenció aliena per damunt de l'autoritat autònoma, és en minva d'aquesta autoritat i nega el principi d'autonomia.

Per això hem de dir que l'addició feta a l'apartat 11 de l'article cinquè de l'Estatut, que diu: "El Estado podrá instalar servicios propios de radiodifusión y ejercerá la inspección de los que funcionen por concesión de la Generalidad", és una addició que hem de qualificar de lamentable.

Lamentable, perquè aquesta inspecció per l'Estat dels serveis de radiodifusió que hagi concedit a la Generalitat de Catalunya, representa una intromissió en principi inacceptable, encara que tinguéssim confiança en que la República hagués d'ésser regida permanentment per homes liberals, amants de la llibertat. Lamentable, encara, perquè el fet que l'Estat pugui instal·lar pel seu compte serveis propis de radiodifusió a Catalunya, perpetua la servitud a que, en aquesta matèria, hem estat obligats els catalans d'engà de la implantació de la radiodifusió al nostre país, servitud traduïda en la subjecció obligatòria a un monopoli madrileny desconceixedor del nostre pensament i dels nostres sentiments, i que quan els coneixia es complaïa a ofendre'ls.

L'Estatut de Catalunya va sortint, minimitzat, amb prou penes i treballs, i l'essència autònoma que s'anava salvant fins ara, ja comença a sortir mutilada de la lluita plantejada a la Cambra.

Aquest fet i l'obstrucció dretista, no pas a l'Estatut perquè sí, sinó a la República per la feina que fa, i per a tractar de fer-li difícil la vida, han assenyalat l'hora de marcar una actitud perquè no siguem joguina dels que amb el règim proclamat el 14 d'abril veieren abatuts llurs privilegis i ensorrada la ficció d'Estat damunt del qual vivien.

Es en aquest sentit que s'està parlant de la necessitat de plantejar un debat polític. Un debat polític, que no vol pas dir una crisi, i que si volgués dir-la no voldria pas dir que hagués d'heretar el Govern el senyor Lleroux, cada dia més incoherent, cada dia més espantat de la responsabilitat que volen fer caure damunt les seves espatlles els impacients que el volten, cada dia més allunyat del Poder, encara que finalment, en un moment d'inconsciència, s'hagi vist impellit a demanar-lo.

Si aquest debat polític que els fets semblen restaurar, es planteja, els nostres diputats diran concretament que pensa Catalunya—la Catalunya que el 14 d'abril donava a Espanya l'exemple proclamant la República i sublevant-se contra el rei—del moment present del règim i de la forma com desenrotlla la seva obra amb un esperit excessivament contemporitzador i coquí, que podria arribar a dur-la en terres hispàniques, no pas a les catalanes, allò que en termes de Jutjat se'n diria: "suicidi per imprudència".

SESSIO DE LA CAMBRA

Madrid, 14. — A les quatre de la tarda comença la sessió de la Cambra, sota la presidència del Sr. Besteiro. Al banc blau el ministre de Marina. S'aprova l'acta de la sessió anterior.

La rescissió del contracte amb la Transatlàntica

Ordre del dia. — Dictamen de la Comissió de Marina sobre la nul·litat del contracte de l'Estat amb la Companyia Transatlàntica. Es posa a discussió el dictamen.

UN VOT PARTICULAR DEL SENYOR SBERT, ACCEPTAT

El Sr. SBERT defensa un vot particular sol·licitant un nou article entre el cinquè aprovat ahir i el sisè. Diu així: "Fijado el saldo de la cuenta entre el Estado y la Compañía Transatlántica, con arreglo a las normas establecidas en el artículo anterior, se incorporará al mismo, si fuera favorable a la Compañía o restándole en el

caso contrario, el importe total de los créditos reconocidos por el Estado a la Compañía a cargo del Gobierno y aquellos otros pendientes de reconocimiento y que sean admitidos como legítimos por la Comisión liquidadora." (Entren al saló els ministres de la Governació i Treball.)

El MINISTRE DE MARINA diu que no té cap inconvenient a admetre l'article addicional proposat amb algunes limitacions.

El Sr. SBERT accepta les limitacions assenyalades pel ministre de marina. (Entra el ministre de Justícia.)

El Sr. VALLE, com un dels signants del vot particular, intervé en el debat i agraeix al ministre de Marina les seves paraules.

També hi intervenen els senyors GIL-RODRIGUEZ PEREZ, i es llegeix l'article novament redactat. La modificació consisteix a afegir-ne un que diu que siguin admeses per la Comissió liquidadora aquestes paraules: "dentro del primer mes de su actuación, contra respuesta de negativa de la Comisión, no se podrá interponer

recursos." (Entra el ministre d'Instrucció Pública.)

UN DIPUTAT intenta parlar novament sobre aquest article, i el President no ho permet.

El Sr. PEREZ MADRIGAL: Ja ho sap S. S.: Al sisè no hi ha esmena. (Grans rialles.)

El Sr. RODRIGUEZ PINERO retira una esmena a l'article sisè, després d'haver-la defensat.

Per absència del senyor Madañaga queda retirada una altra esmena a l'article sisè.

El Sr. FERNANDEZ LOPEZ defensa una altra esmena en la qual demana una modificació en la Comissió liquidadora.

(Segueix a la pàgina 8)

EL NEGUIT DEL MON

La malaltia del moment presenta símptomes que es reproduïxen de tant en tant i a cada mena de símptomes sol correspondre una mena de títol en aquests comentaris. Potser cap títol no s'ha reproduït tant aci com el que avui presideix aquestes ratlles. El gran neguit del món, i el fet que es considerin més dignes de publicitat precisament les noves més neguitejadores, fan que una ullada als telegrames de premsa us ompli talment de melangia que quan traieu el cap al balcó us sembla impossible que encara sigui blau el cel, i cantin alegrement els ocells, i vagin les minyones a la plaça, i toquin els escombriaires la trompeta, i en general que continuïn esdevenint-se les coses que fan la vida amable i plateriosa.

Aquesta vegada és encara l'Amèrica del Sud (com no?) que ens ofereix els neguits més aparatosos. Segons el Govern del senyor Sánchez del Cerro, els comunistes han fet una pila de barbaritats a Trujillo. Però això de comunistes és un dir, naturalment. Perquè, al Perú, comunistes, apuristes o sánchez-cerristes tot són hidalgos. I això és la millor jermança que hi haurà sovint tota mena d'estralls. Mentrestant a Xile, fracassada la temptativa comunista de Grove, la pretensió de República socialista s'està desfent de pressa i corrents entre les mans de Dávila, i al Brasil la darrera rebel·lió de Sao Paulo s'estén militarescament, seguint l'itinerari reglamentari de les revolucions brasileres, cap a Rio Grande do Sul i Matto Grosso.

A les illes britàniques, el neguit internacional pren la forma de l'antiga hostilitat anglo-irlandesa. Mentre el projecte on consta l'abolició del jurament de fidelitat al rei d'Anglaterra és retornat pel Dail al Senat d'Irlanda, el Governador general, representant del rei anglès, és públicament desconsiderat per dos ministres irlandesos, la qual cosa provoca una voluminosa correspondència i una situació delicada.

El neguit oriental es manifesta malgrat totes les horribles pressions de les diverses tiranies. A despit d'un cruel aprofitament de les discòrdies de superstitió i de raça, Anglaterra fracassa a l'Índia tant en la política del morro fort com en la de la rialleta. A Mandxúria, els japonesos descobriren encara bandits i així s'hi poden lluitar a un sistemàtic i ordenadíssim banditatge.

EL TEXT DEFINITIU DE L'ESTATUT

"TITULO PRIMERO Disposiciones generales

ARTÍCULO PRIMERO. — Cataluña se constituye en región autónoma dentro del Estado español, con arreglo a la Constitución de la República y al siguiente Estatuto. Su organismo representativo es la Generalidad, y su territorio el que forman las provincias de Barcelona, Lérida, Gerona y Tarragona, en el momento de aprobarse el Estatuto.

ARTÍCULO 2.º — El idioma catalán es, como el castellano, lengua oficial en Cataluña. Para las relaciones oficiales de Cataluña con el resto de España, así como para las comunicaciones de las autoridades del Estado con las de Cataluña, la lengua oficial será el castellano.

Toda disposición o resolución oficial dictada dentro de Cataluña, deberá ser publicada en ambos idiomas. Las notificaciones lo serán también en la misma forma, caso de solicitarlo parte interesada.

Dentro del territorio catalán, los ciudadanos, cualquiera que sea su lengua materna, tendrán derecho a elegir el idioma oficial que prefieran en sus relaciones con los tribunales, autoridades y funcionarios de todas clases, tanto de la Generalidad como de la República, y todo escrito o documento oficial que se presente ante los tribunales de Justicia, redactado en lengua catalana, deberá acompañarse de su correspondiente traducción castellana, si así lo solicita alguna de las partes.

Los documentos públicos autorizados por los fedatarios en Cataluña, podrán redactarse indistintamente en castellano o en catalán, u obligatoriamente en una u otra lengua a petición de parte interesada. En todos los casos, los fedatarios públicos expedirán en castellano las copias que hubieran de surtir efecto fuera del territorio catalán.

ARTÍCULO 3.º — Los derechos individuales de los ciudadanos serán, como mínimo, los fijados por la Constitución de la República española.

ARTÍCULO 4.º — Tendrán la condición de catalanes: Primero. — Los que lo sean por naturaleza y no hayan ganado vecindad administrativa fuera de Cataluña. Y segundo. — Los demás españoles que la adquieran por ganar dicha vecindad en Cataluña.

TITULO SEGUNDO

Atribuciones de la Generalidad de Cataluña

ARTÍCULO 5.º — De acuerdo con lo previsto en el artículo 11 de la Constitución, la Generalidad ejecutará la legislación del Estado en las siguientes materias:

- 1.º Eficacia de los comunicados oficiales y documentos públicos.
- 2.º Pesas y medidas.
- 3.º Régimen minero y bases mínimas sobre montes, agricultura y ganadería, en cuanto afecte a la defensa de la riqueza y a la coordinación de la economía nacional.
- 4.º Ferrocarriles, carreteras, canales, teléfonos y puertos cuando sean de interés general, quedando a salvo del Estado la reversión y policía de los ferrocarriles y de los teléfonos y la ejecución directa que pueda reservarse en todos estos servicios.
- 5.º Bases mínimas de la legislación sanitaria interior.
- 6.º Régimen de seguros en general y sociales, sometido este último a la inspección que preceptúa el artículo sexto.
- 7.º Aguas, caza y pesca fluvial, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 14 de la Constitución.

Las mancomunidades hidrográficas cuyo radio de acción se extienda a territorios situados fuera de Cataluña, mientras conserven la vecindad y autonomía actual, dependerán exclusivamente del Estado.

- 8.º Régimen de prensa, asociación, reuniones y espectáculos públicos.
- 9.º Derecho de expropiación, salvo siempre la facultad del Estado para ejecutar por sí sus obras peculiares.
10. Socialización de riquezas naturales y empresas económicas, delimitándose por la legislación la propiedad y facultades del Estado y de la región.
11. Servicios de aviación civil y de radiodifusión, salvo el derecho del Estado a coordinar los medios de comunicación en todo el país.

El Estado podrá instalar servicios propios de radiodifusión, y ejercerá la inspección de los que tengan la concesión de la Generalidad."

ARTÍCULO 6.º — La Generalidad organizará todos los servicios de legislación social que el Estado haya establecido o establezca y la ejecución de sus preceptos. La aplicación de las leyes sociales estará sometida a la inspección del Gobierno para garantizar directamente su estricto cumplimiento y el de los tratados internacionales que afecten a la materia. . .

En relación con las facultades atribuidas en el artículo anterior, el Estado podrá designar, en cualquier momento, los delegados que estime necesarios para velar por la ejecución de la ley. La Generalidad estará obligada a subsanar a requerimientos del Gobierno de la República las deficiencias que se observen en la ejecución de aquellas leyes; pero si la Generalidad estimara injustificada la reclamación, será sometida a la discrepancia al fallo del Tribunal de garantías constitucionales de acuerdo con el artículo 121 de la Constitución.

Si el Tribunal de garantías lo estimase preciso podrá suspender la ejecución de los actos o acordar lo que se refiere a la discrepancia en tanto se resuelve definitivamente."

A. B.